

ՄԻՈՆԻ ԼՈՌՈՍԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՄԻՈՆԻԴԸ ԻՆՉՈՒՄ ԶՈՒՆՈՒՄ ԵՒՆ

ԿԸ ՏՕՆԵՆԻ

Պագային Յ. Արսենեան կը հարցնէր քէ «Ինչո՞ւ համար Հայեր Ս. Ծնունդն ու Մկրտութիւնը միևնոյն օրը կը տօնեն, մինչդեռ միւս բոլոր յարանուանութիւններ տարբեր օրեր կը տօնեն»:

Պատմական իրողութիւնը սա՛ է որ շրջանակաւ հին եկեղեցին Յունուար 6 ին կը տօնէր այդ երկու տօներն ալ, եւ Հայաստանաց եկեղեցին հաւատարմ մընացած է այդ վաղեմի աւանդութեան:

Յովնան Ոսկերեան, 386ին Անտիոի եկեղեցւոյն մէջ հարոյ տուած առէն, ակնարկելով Գլխմ.ի 25ին, կ'ըսէ. «**հազիւ տասը տարի** կայ որ այդ օրը (Գլխմ. 25) յայնի եւ ծանօթ եղաւ մեզի»: Ըսել է որ Յոյն եկեղեցին ալ 376ին երկու տօները միասին կը կատարէր Յունուար 6ին: Ոսկերեան զիսէլ կուսայ նաեւ քէ նախ Հռոմայեցիք ըրին այս վիսպարութիւնը եւ յետոյ իւրենք՝ Յոյնք, Թէ երկու տօները միասին կը կատարէին հին եկեղեցւոյ մէջ, ասոր շօտափելի ապացոյցը այն է որ Յոյն եկեղեցին մինչեւ իմայ Յունուար 6 ին կը կատարէ Մկրտութեան տօնը:

Իսկ քէ ինչո՞ւ համար անջատեցին երկու տօները իրարմէ. այս մասին ալ երկու պատմութիւն կայ.

Ա.— Ըստ երուսաղէմի եկեղեցւոյն, երկու տօները միեւնոյն օրը երկու տարբեր տեղեր կատարելու դժուարութենէն յառաջ եկած պիտի ըլլայ անջատումը. որովհետեւ Իմնդեան տօնը Բերդենիմ կը կատարէին, իսկ Մկրտութիւնը՝ Յարդանան:

Եւ իրով միեւնոյն օրը (Յունուար 6) Բերդենիմէն կամ երուսաղէմէն Յարդանան իջնել, շատ դժուար էր այն ատեններ, եւ նոյն իսկ դժուար է այսօր, հակառակ նամբաներու եւ նամբողելու սխալելի զիւրութիւններուն: — Բայց կ'երեւի քէ տախկա զուտ տեղական պատճառ մըն է երուսաղէմի եկեղեցւոյն համար. առիկի հաւանական է երկուորը:

Բ.— Ըստ Հռոմի եկեղեցւոյն, տախկա ծանցակիւ պատճառով մը Ծնունդը խախտած էն իւր աւանդական տեղէն:

Գլխմ. 25ին կը կատարէին Սատուրնական տօները (Saturnalia) հերթանա Հռոմի մէջ: Շատ մեծ էր շատ ժողովրդական տօն մըն էր այդ, որ մնացած էր մինչեւ Զառարոյ դար, հակառակ շրջանակներէն մտնելիս Հռոմ ու տարածուածին:

Արդ, Գլխմ. 25ի այդ հերթանական նշանաւոր տօնը խախտելու զիտուով է որ Քրիստոսնութեան ամենէն նշանաւոր եւ ամենէն ժողովրդական տօնը, Ս. Ծնունդը, Յունուար 6 էն փոխադրած են Գլխմ. 25ին:

Բ. Ե.

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԿԵԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒ

ԵՐՈՒՍԱԿԷՄԻ ՊԱՏՐԻԱՐԺՈՒԹԻՒՆԸ

Ս. Աթոռիա Տնօրէն Ժողովը բնդատալ էր թաւով Կիլիկիոյ Տ. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսի առաջարկին, Սիւրբիոյ մէջ գտնուած եւ Ս. Աթոռէն կախուած թեմերու Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան փոխանցումի մասին, Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը ի նիստ հրաւիրեց՝ Մարտ 26, ԳԵ. երեսկոյ ժամը 4, 30ին: Նիստը տեղի ունեցաւ Պատ. Բարբաբարանի սրահին մէջ, նախապահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ ներկայութեամբ 33 միաբաններու: Տնօրէն Ժողովը խնամեալ Տեղեկադրով մը ներկայացուց այս խնդիրը Միաբանական Ընդհ. Ժողովին, որ նկատի առնելով Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Սիւրբիոյ մէջ կազմակերպութեան օժանդակելու պարտքը Ս. Աթոռիա կողմէն, միաձայն հաւանութեամբ որոշեց Սիւրբիոյ երուսաղէմադատական թեմերը փոխանցել Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, Ն. Ս. Օծուքեան Տ. Սահակ Կաթողիկոսին իրաւասութեան տակ զինելով եկեղեցիներն, Առաջնորդարաններն ու Դպրոցները, իրենց բովանդակութեամբ:

Փոխանցումը պիտի սկսի Պերուքէն, քանի որ այդ թեմը կաղմակերպուած էր համարուի Գեր. եղիշէ եպօ. Կարօտանի Առաջնորդական պաշտօնի հօռուելով իբրեւ Փոխանորդ Ն. Օծուքեան:

Փոխանցումը պաշտօնապէս կատարելու համար մասնաւոր անձ պիտի զրկուի Պերուք Ս. Պատրիարք Հօր կողմէն:

Միաբանական Ընդհ. Ժողովոյ որոշումը անմիջապէս հեռագրուեցաւ ՎԵՆ. Սահակ Կաթողիկոսին, Պերուք:

Ն. Օծուքեան Սահակ Կրդ., Պերուք.

Միաբանական Ընդհանուր Ժողովը իր պատրուան նիստին մէջ միանշանակութեամբ որոշեց Սիւրբիոյ թեմերը փոխանցել եւ ենթարկել Զեր Ս. Օծուքեան իրաւասութեան:

ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԴՈՒՐԵԱՆ

Պատասխանը.

1929, Մարտ 27, Պերուք.

Ն. Ամենապատուութեան Դուռեան Պատրիարքի:

Ձեռնապէս շնորհակալ եմ Զեր Ամենապատուութեան եւ Միաբանութեան իրենց բարեղիպ որոշման համար, ներշնչուած եղբայրացիութեան այն բարձրագոյն քննութեամբ, որ անցին օժանդակութիւն մըն է Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան վերականգնութեան համար:

ՍԱՀԱԿ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ